

... je to takové ducha povznášející vzdělání

S Alicí a Michaelem Bartůškovými rozmlouvá Marie Vymazalová

Manželé, oba absolventi Dějin křesťanského umění na KTF, kteří se potkali právě na naší fakultě. Alice je v současné době na mateřské. Michael pracuje na Odboru kultury a památkové péče Krajského úřadu Středočeského kraje. Mají spolu dvě dcery, Tóničku (3 roky) a Emilii (3 měsíce).

Co každého z Vás vedlo ke studiu dějin křesťanského umění?

M: Měl jsem dějiny umění na gymnáziu a tam jsem si tento obor oblíbil. Když jsem si potom podával přihlášku na vysokou školu, cíleně jsem si vybral KTF. Obor dějin křesťanského umění mi přišel jiný než ostatní.

A: U mě to bylo obdobné, taky jsem se chtěla cíleně zaměřit na dějiny křesťanského umění, a tak byla přihláška na KTF jedinou v tomto oboru. Uspěla jsem dokonce i na oboru konzervátorství na VŠCHT, ale nakonec jsem zvolila naši fakultu. Na gymnáziu jsme dějiny umění neměli, jen jsme při výtvarné výchově dělali filmové plakáty. K zájmu o umění mě ale dovedla moje rodina. Společně jsme chodili na výstavy. Vzpomínám si, že mě velmi zaujala výstava o Rudolfu II. Dokonce jsme pak se sestrou doma dělaly vlastní výstavy a rodina je musela procházet. Můj strejda mi dokonce dal vstupné, to mě potěšilo (*smích*). To byly takové dětské začátky mé kurátorské praxe.

Z výstavy o Rudolfu II. si pamatuji především všudypřítomné plakáty na zastávkách. To mě jako dítě také hodně zasáhlo. Jak to bylo u Tebe, Michale?

M: Já vzpomínám na výstavu v Národní galerii o Mistru Theodorikovi. Tam to pro mě možná všechno začalo. Měl jsem podané i jiné přihlášky na vysoké školy, ale dějiny umění pro mě byla srdcovka. Sice mi to všichni vymlouvali, že je to nepraktické, ale mně to nevadilo.

Takže jste nikdy nelitovali, že jste si vybrali dějiny umění?

A: Určitě nelituji. Člověk má opravdu velký kulturní rozhled. A může zapříst rozhovor s kýmkoli.

M: Jasně, je to takové ducha povznášející vzdělání. Pro mě byl také rozhodující novinový rozhovor s bývalým děkanem prof. Ludvíkem Armbrustrem, který se mi dostal do rukou. On na základě své japonské zkušenosti obhajoval humanitní vzdělání. V Japonsku totiž programátoři nebo technici vyhledávají více humanitní obory než úzkoprofilové technické vzdělání, které se neustále turbulentně mění. Oni vystudují a už mají de facto zastaralé vědomosti. Ale pokud studují humanitní obory, tak je to naučí myslet. A to pro mě bylo lákavé.

Potkali jste se při studiu dějin křesťanského umění. Bylo pro Vás tedy umění a kultura už od začátku jednou ze součástí společného času?

A: První naše společné setkání proběhlo na výstavě Francisca Goyi na Chodovské tvrzi. Takže to tam bylo od začátku.

M: Určitě. Dříve než kino byla samozřejmě výstava.

A nyní? Alice, ty jsi nedávno dokončila doktorát a momentálně jsi na mateřské. Michale, ty pracuješ v té skutečně praktické a administrativní sféře památkové péče. Máte ještě chuť večer nebo o víkendech společně trávený čas i s dětmi naplňovat kulturou a památkami?

Vysoká škola není jen soustavná příprava na budoucí povolání, ale na život.

Krajina, Charles Jacques, 1864

A: Já si bádám do šuplíku. Michal moje doktorské téma zná možná lépe než já, protože mě pořád poslouchá (*smích*). Ale určitě je to společné téma stále. I starší dceři se to postupně snažíme dávkovat. Když si chceme udělat společný výlet, jedeme třeba do staré Prahy, do centra. Dceři vyprávíme, proč jsou kde které sochy a tak podobně.

Takže děti Vaše zaměření určitě ovlivňuje.

A: Já myslím, že ano. Naši starší dceru se třeba snažím vést k samostatné tvorbě, nechci, aby ustrnula na omalovánkách. Hlídám si, aby měla kvalitně ilustrované knížky. Nebo jsme společně byli na výstavě o Trnkově zahradě.

M: A vkus na kvalitní večerníčky má sama od sebe. To je dobré. (*smích*)

Vždy se absolventů ptám, co jim škola pro jejich současnou praxi dala.

M: Základní přehled o vývoji umění. Při porovnání s kolegy s jinou odborností je to pro mě výhoda. Oni zas mohou být více zběhlí v úřednických procesech. Všechno má své. Je pravda, že památkařina klade velký důraz na stavebnictví. Tak jsou zase ve výhodě více kolegové se stavárnou.

Myslíte, že Vás fakulta v něčem změnila? Dala Vám něco?

A: Například poznání, že studium není jednorázové, ale celoživotní zájem. A že disciplína dějin umění je souborem několika oborů najednou. Dává mi to možnost pohlížet na danou problematiku z různých úhlů pohledu. A přináší to určitou vědeckou pokoru. Tento obor nebude nikdy úplně probádaný, protože nikdy člověk do důsledku nepochopí konkrétního umělce. To poznání není konečné a vyčerpitelné. A skvělé bylo, že jsme potkali velké kapacity oboru. Každý měl svou specializaci a všechno dohromady nám zapadalo do velké mozaiky.

M: Rád vzpomínám na diskusi na exkurzi v Římě, kdy se projevila pluralita názorů našich pedagogů o životě sv. Pavla, pohled starokřesťanského umění versus biblistika. To byly skvělé zážitky. A co nám fakulta dala? Mně dala ženu! Co víc by člověk chtěl.

A: Dala nám hodně dobrých přátel. Prostředí bylo vyložené přívětivé, studentské aktivity a společné akce jsou nezapomenutelné. A důležitá byla Ovce, takové srdce toho studentského života. (*studentský klub v přízemí fakulty, pozn. redakce*)

M: Tam probíhaly naše studentské akademické diskuse. Takhle si představuji athénskou školu. (*smích*)

Co byste řekli člověku, který by se zeptal, zda má jít studovat dějiny umění?

M: Já bych mu to rozhodně doporučil. Právě aby si uvědomil, že vysoká škola není jen ta soustavná příprava na nějaké konkrétní budoucí povolání, ale že je to příprava na život. Že je to nejlepší způsob, jak si rozšířit způsob myšlení. Člověk, když bádá, tak je to někdy až detektivní pátrání. Naučí se tolik dovedností, které potom může aplikovat v jiné situaci...

A: Přesně jako Sherlock Holmes nebo Agatha Christie. Člověk se naučí například staré písmo, paleografii, hledat v archivech, používat vizuální paměť, třídit informace, dohledávat si data o umělcích. Pak každá drobná informace musí zapadat do logického rámce a člověk se vše naučí zpracovávat jiným způsobem.

M: A dějiny umění jsou na rozdíl od historie nebo filosofie aspoň něčím hmatatelné, tak v tom je to taky fajn.

A žertovná otázka nakonec. Hádáte se někdo o umění?

A: Hádáme se nejvíc o ikonografii, nebo o to, co chtěl umělec vlastně říct. A Michal má lepší hlavu na čísla.

M: No to slyším poprvé v životě. (*smích*)

A: Já mám víc paměť na tvary. Michal na obsah a data.

Takže se vlastně ve výsledku doplňujete.

M: No samozřejmě.